

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIANSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada
ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru **10** groszy

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru **10** groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 2.50, bez odnośnika zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD” Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA” Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁÓDZIANIN” Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI” Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64
„ROBOTNIK RADOŃSKI” Radom, ul. Kellera-Krausa 1. „ROBOTNIK POZNANSKO-POMORSKI” Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI” Białystok, Rynek Kościuszki 29.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwykłe 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwykłych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Ofensywa dyplomatyczna Ameryki

pod hasłem rozbrojenia i współpracy narodów

Sekretarz stanu Hull.

Prasa amerykańska ogłosiła instrukcje, przesłane niedawno przez sekretarza stanu Hulla przedstawicieli dyplomatycznym i konsularnym Stanów Zjednoczonych. Hull poleca im uczynić wszystko, aby przekonać zagraniczne rządy do polityki ekonomicznej i polityki ekonomicznej i podkreślić znaczenie przyjęcia tej polityki przez kraje zagraniczne.

Rząd hiszpański spełnia swoje zobowiązania

Rząd hiszpański zawiadomił Rząd Stanów Zjednoczonych, iż przystępuje do spłaty zablokowanych w Hiszpanii należności firm amerykańskich. Sekretarz stanu Hull wyjaśnił, iż chodzi tu o kredyty prywatne, przyznane przed wojną.

Rząd Francuski

przeciw niepożądanym przybyszom

Jak donosi prasa, komisja, mająca za zadanie opracowanie przepisów w sprawie kontroli cudzoziemców we Francji, zbiera się z wyznaczenia delegatów zainteresowanych ministeriów.

Zarządzenia, zalecane przez premera Chautemps, można ująć w sposób następujący:
Wprowadzenie paszportów w stosunku do wszystkich krajów, a w szczególności w stosunku do krajów sąsiadujących, jak Szwajcaria i Belgia, przez które osoby niepożądane mogą dostawać się do Francji, wzmocnienie kontroli cudzoziemców przez obowiązkowe posiadanie kart tożsamości za opatrzonej w fotografie i odciski palców.

Osoby, które usiłować będą wyjechać z tych przepisów, prześladowane będą specjalnym sądownictwem, analogicznemu do tego, jakie istniało w czasie wielkiej wojny pod nazwą „trybunał cudzoziemców”.

Rząd Stanów Zjednoczonych usiłuje uchronić się przed wyścigiem zbrojeń, który prowadzi do katastrofalnej wojny. Zdaniem Hulla, zwrócenie pilnej uwagi na sprawy ekonomiczne może ułatwić nadejście dnia, w którym wyścig zbrojeń zostanie powstrzymany.

Koła polityczne w Waszyngtonie widzą w tej deklaracji Hulla najbardziej bezpośrednie zapewnienie dobrej woli Rządu amerykańskiego co do współpracy na ewentualnej nowej konferencji w sprawie ograniczenia zbrojeń, byleby Rząd ten był przekonany o dobrej wierze innych mocarstw.

Równocześnie deklaracja uważana jest za nowy dowód tego, iż Stany Zjednoczone zdecydowane są położyć nacisk na działalność konstrukcyjną w kierunku liberalizmu, w handlu międzynarodowym, jako niezbędnego warunku takiej współpracy.

Projektowane są rozmowy anglo-amerykańskie na temat dalszej współpracy walutowej. Potwierdza to wiadomość, według

której przebywający obecnie w Kanadzie podsekretarz stanu w angielskim urzędzie skarbu Frederis Phillips spotka się z Morgenthaumem. (PAT).

W Hiszpanii

Niemieckich pocisków używają faszystyści

Pismo paryskie „Epoque” donosi z Hiszpanii, iż wojska powstańcze użyły na froncie pod Saragossą po raz pierwszy nowych pocisków fabrykacji niemieckiej.

Pociski te wypełnione są masą tertiową i przeznaczone być mają do zwalczania tanków, przy wybuchu bowiem pociski wydzielają tyle energii cieplnej, że pancerne blachy czołgów ulegają natychmiastowemu stopieniu.

BOJ O GÓRĘ COLLEROS.

Korespondent Havasa na froncie Leon donosi, iż posuwanie się wojsk powstańczych, których celem jest góra Los Colleros, trwało przez całą środę.

Uważając, iż zdobycie tej góry atakiem czołowym, jest niemożliwe, dowództwo powstańcze zmieniło plan i zarządziło ruch oskrzydłający przez Sierra del Cueto Negro.

Po przeprowadzeniu w ciągu nocnego manewru, kolumny po-

bec technicznej przewagi Japończyków, rozporządzających wielką ilością tanków, ciężką artylerią i licznymi eskadrami samolotów.

Całe kompanie żołnierzy chiń-

Wellington Koo, delegat Chin w Genewie.

skich były kompletnie zniszczone, nie ustępowały jednak ze swych pozycji. Japończycy twierdzą, iż na jednym tylko małym odcinku znaleziono przeszło tysiąc zabitych.

SYTUACJA W OCENIE JAPONSKIEJ.

Oddział japoński zajął Niu-To-Czen na południe od Kuanu, gdzie ofensywa japońska rozwija się w dalszym ciągu, a wojska chińskie cofają się w kierunku południowo-zachodnim.

Samoloty japońskie dokonały nalotu na Pao-Ting, gdzie zbombardowały urządzenia wojskowe. Jeden z samolotów japońskich został stracony.

ODPARTE NALOTY.

Samoloty japońskie bombardowały dwukrotnie stolicę prowincji Szansi Taiyuan.

15 samolotów zrzucało liczne bomby. Straty materialne nie wielkie. Natomiast są ofiary w ludziach. Wczoraj samoloty wznowiły bombardowanie, zmuszając jednak były wycofać się na skutek silnego ognia artylerii przeciwlotniczej.

Agencja Central News donosi, że samoloty japońskie usiłowały bombardować Kanton, artyleria chińska zmusiła jednak samoloty do ucieczki.

CHOLERA W SZANGHAJU.

Władze koncesji międzynarodowej komunikują, iż zanotowano dotychczas tylko 50 wypadków śmierci na cholerę na ogólną liczbę 650 chorych, z których większość stanowią uchodźcy chińscy.

Liczba chorych na cholerę cudzoziemców wynosi 51 osób, z których zmarło 5. 4-ch Rosjan i 1 Czech.

ODEBRANE LOTIEN.

Agencja Havasa donosi, że oddziały wojsk chińskich w następstwie gwałtownego ataku odebrały Japończykom miejscowość Lotien.

Wilk w roli owcy

W odpowiedzi na wystąpienie delegata Chin Wellington Koo na zgromadzeniu Ligi Narodów, Japończycy, którzy posiadają na terenie Genewy ruchliwych obserwatorów, przesłali wszystkim delegacjom memorandum, mówiące, że „akty prowokacji Chin zmusiły Japonię do wydania zarządzeń niezbędnych dla ochrony jej interesów”.

To jednak pewna różnica!

Jedno z wydań „Giornale d'Italia” zostało skonfiskowane.

Według pogłosek, nastąpiło to na skutek artykułu Virginio Sady, pozwalającego domyslać się odpowiedzi Włoch na uchwały

konferencji w Nyon. Obecnie „Giornale d'Italia” podaje, że tłumaczenie to jest nieścisłe, gdyż konfiskatę spowodował artykuł na tematy pociowe. (PAT).

Sędzia Sądu Najwyższego członkiem terrorystycznego Ku-Klux-Klanu

Senator Black, sędzia Sądu Najwyższego, okazał się — według rewelacji jednego z pism w Pittsburgu, członkiem organizacji Ku-Klux-Klan. Wiadomości te spowodować mogą poważne następstwa polityczne.

Milczenie sędziego Blacka potwierdza wrażenie, iż ogłoszone przez dziennik pittsburski dokumenty, są prawdopodobnie autentyczne. Opinia publiczna nie pogodzi się łatwo z obecnością w sądzie najwyższym członka Ku-Klux-Klanu, a opozycja wyższa z pewnością ten incydent, o ile nie

zostanie on szybko wyjaśniony.

Zdaniem kół poinformowanych, sędzia Black podał się do dymisji. Przedłużanie się tego skandalu mogłoby wpłynąć na częściowe wybory do kongresu w r. 1938 i wysunąć znowu z większą jasnością zagadnienia rasowe i religijne.

Jak wiadomo bowiem, Ku-Klux-Klan jest tajną terrorystyczną organizacją, walczącą pod hasłami rasistowskimi z murzynami, a jednocześnie — z katolikami, Żydami i t. d.

Tajny obchód terrorystów z Ku-Klux-Klanu.

POWSTANCY O ATAKACH REPUBLIKANSKICH.

Komunikat głównej kwatery wojsk powstańczych donosi, że na froncie madryckim wojska rządowe przeszły do ataku na odcinku Jarama, zostały jednak odparte.

Na froncie Kordoby na odcinku Panarroja republikanie zaatakowali pozycje powstańcze przy użyciu samochodów pancernych i czołgów. Ataki wojsk rządowych zostały odparte. Przeciwnik poniósł ciężkie straty. Powstańcy zdobyli w tej walce 3 czołgi.

NALOT NA WALENCJĘ.

Pięć samolotów powstańczych, których baza znajduje się w Palma na Majorce, bombardowało port w Walencji i okolice. Samoloty te zrzucały około 10 bomb, które wyrządziły szkody i pociągnęły za sobą ofiary w ludziach. Baterie przeciwlotnicze otworzyły gwałtowny ogień na samoloty powstańcze. (PAT.).

Z hukiem grzmotu spadł meteor

W okolicy Kazania spadł meteor, któremu w ciągu 4-ch minut towarzyszył huk podobny do grzmotu.

Jeden z odłamków meteora ważył 54 kilo, który zarył się na głębokości półtora metra w ziemię, został wydobyty. (PAT.).

Manewry armii polskiej

(Korespondencja własna specjalnego wysłannika)

DZIAŁALNOŚĆ ROZPOZNAWCZA.

— Dziś panowie niewiele zobaczycie — powiada do grupy dziennikarzy mjr. dypl. K. — obie „wrogi” armie rozpoczęły dopiero akcję rozpoznawczą i z zachowaniem wszelkiej ostrożności posuwają się ku sobie.

Autobus rusza. Mijamy wioski i miasteczka. Jest piękny dzień jesienny i gdzieś niegdzie na polach kończy się orka.

Nasz cicerone długo przez lornetkę bada widnokrąg, wreszcie każe zatrzymać autobus na skrzyżowaniu dwóch dróg.

— Tu będziemy obserwować — powiada mjr. K., nasz niestrudzony przewodnik.

Jesteśmy koło wsi Cz.

Po kilkunastu minutach oczekiwania na drodze ukazują się kilku jeźdźców, którzy, jadąc stępą i przykładając co chwila lornetki do oczu, badają okolice.

Tuż za nimi, idąc gęsiego przydrożnymi rowami, kroczy niewielki oddział piechoty. Za nimi jadą wózki ze sprzętem telegraficznym. Telegrafici wbiegają wzdłuż drogi słupki i przeciągają druty. Tak zwana „szpica” nie traci kontaktu z armią...

Następuje przerwa. I znowu ciągnie oddział saperów. Jadą wozy z urządzeniem radiotelegraficznym. Znowu oddział piechoty z karabinami maszynowymi, kolarze, motocykliści, kuchnie polowe, ambulans Czerwonego Krzyża.

Na jednym z drzew przydrożnych pojawia się niewiadomo kiedy przymocowany telefon, przez który telefonista porozumiewa się z dowódcą.

U rozstajnych dróg pojawiają dyskretnie ustawione pikietki, czujki...

Okolice objęta została działaniami wojennymi. „Wróg” wtargnął w głąb kraju, posuwając się kilkoma drogami w kierunku północno-wschodnim.

ATAK TANKIETEK.

„Wojna” trwa już trzeci dzień. Obie armie, czerwona i niebieska, już zetknęły się. Nasz autobus przerzuca nas z miejsca na miejsce. Raz jesteśmy na terenie „niebieskich”, a po 5 minutach znajdujemy się wśród oddziałów armii „Czerwonej”. Prasa, siódme mocarstwo, ogłosiła w tej wojnie swą neutralność i uciwielić przestrzegając pakty nieinterwencji, niż niejedno z sześciu niepapierowych mocarstw.

— Tu się zatrzymamy, stop! — komenderuje nasz pełen cierpliwości i wyrozumiałości dla ciemnych cywilów przewodnik mjr. K.

Znajdujemy się koło miejscowości Chr., na drodze na skraj lasu. Przed nami po lewej i po prawej stronie rozległe pole. Nad nami zwisają ciężkie, ołowiane chmury. Na widnokręgu znowu las po części zamglony.

Po przeciwległej stronie drogi w lesie okopała się piechota, która co chwila daje znać o sobie strzałami z karabinów. Na tle ciemnego lasu fantastycznie wyglądają coraz częstsze ognie wystrzałów. Zabiera głos karabin maszynowy. Zdale odzywa się głuchy huk dział.

Z sali sądowej

O zabójstwo wachmistrza Bujaka

W warszawskim Sądzie Apelacyjnym rozpatrywano wczoraj sprawę zabójstwa wachmistrza Bujaka z 7-go pułku ułanów w Mińsku Mazowieckim.

Sąd Okręgowy jak wiadomo skazał zabójcę Judkę Chaskielewicza na karę śmierci. Obroncy oskarżonego Judki Chaskielewicza stoją na stanowisku, iż cała trage-

Nadaremnie rozglądamy się na wszystkie strony, szukając nieprzyjaciela. Przecież nie do nas chyba strzelają, neutralnych sprawozdawców z placu boju! Ogień z każdą sekundą wzrasta się. Słychać głosy komendy, sygnały gwizdkiem...

Rozwłazanie zagadki nie daje na siebie długo czekać. Bo oto od strony lasu za nami wyłania się tankietka, za nią zataczając tuk, druga, trzecia, czwarta... Rwą naprzód poprzez bruzdy i rowy, pluąc ogniem na piechotę, która okopała się na skraju lasu. Widowisko jest rzeczywiście niecodzienne...

Naraz przed nami, jakby z pod ziemi, rwąc przez zorane pole i pobrzękując łańcuchami, pojawiają się również tankietki, zdołane w czerwone chorągiewki i rzygające ogniem. Z pod kół i gąsienic tankietek unoszą się w górę żółto-bure tumany wyschłej ziemi, zasłaniając do reszty skałę światła pochmurnego dnia.

Jesteśmy w samym centrum dwóch zmagających się sił. Stoimy w krzyżowym ogniu karabinów, karabinów maszynowych, artylerii i młotów czołgów. Na szczęście żołnierz wie, że manewry będą wpisane w gazetę i strzela wyłączone „ślepkami”...

Nadbiegają rozjemcy. Bój zakończony. Niebiescy cofają się...

„CZERWONI” NASTĘPUJĄ.

Stoimy pod zabudowaniami folwarku Dz.

Sztabowi sygnalizowano zbliżanie się „czerwonych”.

Na polach deszcz i mgły. W ogródce pod zabudowaniami folwarku ustawiony karabin maszynowy. Kilkunastu żołnierzy wystawioło lufy karabinów po za ogrodzenie i obserwuje pole.

Daleko, na drugim końcu pola, długo, długo nic nie widać. Na widnokręgu po lewej stronie na tle lasu widać kłębki dymów. Stamtąd też słychać rzadkie wystrzały zamaskowanych dział.

Wreszcie na polu pojawiają się jakieś czarne punkciki, które przebiegają kilkadziesiąt kroków i znowu zapadają się w ziemię.

To tyraliera nieprzyjacielska, wielkim łukiem otacza nasze stanowisko.

Strzały coraz gęściej i coraz częściej padają. Grzechot naszego karabinu maszynowego rozlega się niemal bez przerwy. Wysoko nad polem ukazują się okrągłe dymki, jak gdyby pękających szrapneli. Samolot lata nad polem, obserwując pozycje nieprzyjacielskie.

Tyraliera czerwonych coraz bardziej zbliża się. I oto w pewnej chwili na linii naszej tyralierzy zapalają się błękitne ognie, z których unoszą się w górę olbrzymie słupy dymu.

Wiatr słupki te przygniata ku ziemi i tworzy z nich ścianę dymną, zasłonę, pod której ochroną cofamy się na „z góry przygotowane pozycje”.

Na polu pojawiają się rozjemcy...

WNIOSKI.

Już przed przeszło pół wiekiem humorysta niemiecki, Fryderyk

Wülfing, w następujący lapidarny sposób opisuje przebieg manewrów: „rin in die Kartoffeln, raus aus die Kartoffeln”, czyli po polsku: „do kartofliśka i z kartofliśka”.

Żołnierz już wówczas nie obejmował całokształtu działań wojennych, dziś zaś, kiedy wojna stała się jeszcze bardziej złożoną, wprowadziła w akcję milionowe masy i ogarnia olbrzymie fronty, jedynie sztab główny, trzymający w swym ręku wszystkie nici akcji, może wydać osąd o działaniach wojennych.

To samo dotyczy ostatnich manewrów, z których niewątpliwie sztab główny wyciągnie należyte konsekwencje dla dalszego doskonalenia armii i podniesienia jej zdolności bojowej.

ROBO.

Szczytem roztargnienia jest chcieć wygrać milion, a zapomnieć o zaopatrzeniu się w los ioterii kiasowej.

Mili gospodarze

Na doroczny festyn hitlerowski w Norymberdze zostali m. in. zaproszeni dyplomaci państw obcych, akredytowani w Berlinie. Kierując się względami obywatelskiej w stosunkach dyplomatycznych pp. ambasadorowie i posłowie, z małymi wyjątkami, zaproszenie przyjęli i udali się do Norymbergi specjalnymi pociągami.

Jest rzeczą niezmiernie charakterystyczną, że pierwszą czynnością, jakiej dokonali po przybyciu na festyn ambasador francuski, było złożenie ostrego protestu przeciw ubliżającym Francji transparentom i napisom hitlerowskim oraz przeciw niektórym

SKANDAL W GDAŃSKU

Po ostatnim skandalu z listonoszami polskimi przebrała się już miara... Wyniki dotychczasowej polityki w Gdańsku jasne chyba dla wszystkich! Nawet hitlerofilski endecki „Dziennik Narodowy”, aczkolwiek nie chce jeszcze powiązać sprawy Gdańska wyraźnie i stanowczo z całokształtem polityki hitlerowskiej (pamiętajmy: Hitler jest „POZYTECZNY”), to jednak został zmuszony do stwierdzenia, że zasadniczymi błędami polityki polskiej w Gdańsku są: 1) lekceważenie uprawnień komisarza Ligi Narodów, 2) lekceważenie demokratycznej konstytucji Gdańska. Polska stanęła na gruncie polityki „bilateralnej” (dwustronnej), mając nadzieję, że bez Ligi itd., we dwójkę z „gauleiterem” hitlerowskim, wszystko szczerze siliwie ureguluje... I w rezultacie z „dwustronnej” polityki zrobiła

się jednostronna, hitlerowska. Dziś pozycja Polski w Gdańsku jest FATALNA. Pisaliśmy o tym oddawna; cytowaliśmy znaną książkę Strasburgera. Ale na to nie zwracano uwagi.

I dziś „Dziennik Nar.” półgębkiem pisze:

„Urządowa polityka polska popeli niła NIEBEZPIECZNE BŁĘDY. Przygotowuje się ZAMACH NIEMIECKI”.

Prawda. Dopiero teraz zaczyna dostrzegać to „Dziennik”. Ale jeszcze dziś nie chce powiązać zamachu gdańskiego z całą polityką „pozytecznego” Hitlera. Stanowisko endecki jest chwiejne. Wiadomo dlaczego. Jeszcze dziś przy końcu artykułu „Dziennik” odwołuje się od gdańskiego „gauleitera” do — berlińskich „führerów”.

NOWA ORDYNACJA WYBORCZA

Dyskusja w sprawie nowej ordynacji do Sejmu (i Senatu) już się rozpoczęła. Na szpaltach pism prawniczych, faszyzujących itp. rozlegają się gromkie ostrzeżenia, żeby, broń Boże, nie wracać do starej ordynacji; żeby, Jezus Maria, ta nowa ordynacja nie była zbyt demokratyczna! I te pisma wpadają naturalnie natychmiast w zasadniczą sprzeczność.

Weźmy taki, do niedawna trochę faszyzujący tygodnik „Zaczyn”. Ma zastrzeżenia co do powszechności, proporcjonalności itp.; zato bardzo wychwala senatorów z nominacji. Trzeba, powiada, stworzyć jakąś „średnią” (?) ordynację; trzeba zrezygnować z „zasad ogólnoludzkich i ogólnoeuropejskich” (!). A więc? Otóż trzeba stworzyć taką ordynację, pisze „Zaczyn”, żeby „uspołeczniała” lud; żeby lud wiązała z państwem. Ta ostatnia teza jest oczywiście słuszną; wystarczy przypomnieć sobie sytuację między narodową. Ale w takim razie „Zaczyn” wpada w sprzeczność zasadniczą; wszystko, co ogranicza powszechność, równość itd., wszystko co pachnie „elitaryzmem” czy (choćaby ukrytą) nominacją właśnie „rozluźnia” stosunek obywatela z państwem”, czego słuszenie tak boi się „Zaczyn”.

„Zaczyn” sam interesuje nas mało; chcieliśmy tylko unaocznić sprzeczności w rozumowaniu tych wszystkich przykrawaczy, którzy chcieliby coś „wypośrodkować” między demokracją a elitaryzmem. Nie ma „średniej”. Trzeba rozumować ściśle.

49 PROCENT.

W „Informations Internationales” (organie Międzynarodówki Socjalistycznej) mamy sprawozdanie z konferencji socjalistycznej

państw skandynawskich. W związku z tą konferencją (w Sztokholmie) premier szwedzki T. Hansson wygłosił mowę, w której podkreślił OLBREZYMIE POSTĘPY ruchu socjalistycznego w krajach skandynawskich. W Szwecji liczba posłów socjalistycznych w parlamencie wynosi obecnie — 49%, czyli że brak 2% do absolutnej większości. W Danii procent wynosi 46%, w Norwegii to samo w Finlandii 41%.

Partia norweska uroczystie obchodziła 50-tą rocznicę założenia. Postępy jej są ogromne. Od roku 1930 liczba członków wzrosła z 80 tys. na 142 tys., liczba głosów z 374 tys. na 617 tys., liczba zwolenników zrzeszonych wzrosła z 182 tys. na 266 tys. Warto porównać liczbę zorganizowanych i liczbę głosów. Otrzymamy ogromny procent zorganizowanych wśród głosujących.

Postępy socjalizmu w demokracjach skandynawskich, prawie nieznających faszyzmu (tylko w Finlandii istniał poważniejszy faszyzowski ruch), rzeczywiście są zdumiewające!

SZUKAJĄ NACJONALISTÓW...

Strasza „czystką” masową, w ZSSR trwa dalej. Obecnie gwałtownie „czyści się” kierownictwo przeróżnych „republik” i „wioch”. Każdy numer „Prawdy” zawiera ogromne artykuły, demagogujące „nacionalistami”, którzy ponoszą siedząc w kierowniczych stanowiskach tych republik. Ostatnio kolejno zdemaskowano (i oczywiście usunęto!) „nacionalistów” Kirgizji, republiki Buriacko-Mongolskiej i republiki Czecheńskiej. Ta „czystka” odbywa się masowo i gromadziła. Ostatnia moskiewska „Prawda” z 13 b. m. znowu wraca do tej nieszczęśliwej Kirgizji, do tej nieszczęśliwej „Pravdy” wodzą, że wskazówki „Pravdy” (organu samego Stalina!) nie zostały dokładnie wypełnione. Na miejsce nacionalistów posadzono „trockistów” i innych „wrogów ludu”.

Ta systematyczna kampania przeciwko republikom kresowym jest bardzo znamienna. Pokazuje narastanie sprzeczności narodowo-świeciowych w ZSSR i dążenie Moskwy do utrzymania systemu centralistycznego.

Przebieg od **BOLU GŁOWY** KOWALSKINA. Przy **PRZEBIECIE** GRYPIE: KATARZE.

Ciężkie życie Polaków w Hitlerii

W ostatnich dniach prasa polska w Niemczech zanotowała nowe fakty utrudniania życia ludności polskiej przez rozmaite czynniki lokalne.

Doroczny dzień sportu polskiego w Zakrzewie mógł się wprawdzie odbyć, jednakże z udzieleniem zezwolenia zwrócono uwagę do wigilii tego dnia i to w uporczywych wysiłkach naczelnej organizacji polskiej. Wobec tego uniezmocniono przeprowadzenie odpowiedniej propagandy i ściąganie do Zakrzewia tak wielkiej ilości uczestników, jak należało oczekiwać w normalnych warunkach. Dodać należy, że władze zakazały zwykłego przemarszu uczestników święta.

Polakowi Głiszewskiemu z Butrym z niewiadomych powodów odmówiono paszportu na wyjazd do Torunia do brata. Dotychczas paszporty były w tych wypadkach wydawane na poczekaniu.

Polakowi Daniełkowi z Zakrzewia, inwalidzie, odmówiono zapoznania dla pięcioro dzieci w wieku poniżej 15 lat. (PAT.)

Polakowi Głiszewskiemu z Butrym z niewiadomych powodów odmówiono paszportu na wyjazd do Torunia do brata. Dotychczas paszporty były w tych wypadkach wydawane na poczekaniu.

Polakowi Głiszewskiemu z Butrym z niewiadomych powodów odmówiono paszportu na wyjazd do Torunia do brata. Dotychczas paszporty były w tych wypadkach wydawane na poczekaniu.

Polakowi Daniełkowi z Zakrzewia, inwalidzie, odmówiono zapoznania dla pięcioro dzieci w wieku poniżej 15 lat. (PAT.)

Z pobytu ministra Zay w Polsce

W środę o godz. 6 po poł. francuski minister wychowania narodowego, p. Jean Zay, w towarzystwie szefa gabinetu p. Marcela Abrahama, chargé d'affaires, ministra Bressy oraz p. wiceministra W. R. i O. P. pułk. Bleszyńskiego, przybył do siedziby Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w pałacu Staszica, gdzie w otoczeniu członków Zarządu Towarzystwa powitał go prezes Wacław Sierpiński, podkreślając w swym prze-

mówieniu ścisłe węzły, łączące naukę polską z nauką francuską, a w szczególności Towarzystwo Naukowe Warszawskie z Instytutem Francuskim w Warszawie.

Minister p. Zay, odpowiadając w serdecznych słowach, zaznaczył wielkie uznanie, jakie żywi Francja dla nauki polskiej oraz dla pracy uczonych polskich. Następnie minister p. Zay zwrócił się do Towarzystwa Naukowego War-

Wzorem min. Składkowskiego

Amerykański min. spr. wewn. Leakes zwrócił uwagę na częste wypadki spóźniania się urzędników w biurach swego ministerium. Minister wydał z tego powodu rozporządzenie o kontroli czasu przyjazdu, względnie wyjścia urzędnika o 9-tej rano, w porze obiadowej i przy wyjściu o godzinie piątej po południu. Każdy u-

rzednik, który trzy razy spóźni się do biura, musi osobistym listem pod adresem ministra z tego się wytłumaczyć.

Rozporządzenie to dotyczy 12.000 urzędników ministerium spraw wewnętrznych. (PAT.)

Nao 60 po południe

Przewidywany przebieg pogody w dn. 17 b. m.: W dzielnicach wschodnich i środkowych naogół dość pogodnie. Rano mgły. W pozostałych — pogoda chmurna i mglista z drobnymi deszczami zwłaszcza w godzinach porannych. Nieco cieplej. Umiar kowane wiatry i z kierunków południowych (w górach halny).

Trzęsienie z emi w Łagiewnikach na Śląsku

We środę nad ranem mieszkańcy Łagiewnik odczuli dwa silne wstrząsy podziemne, wskutek których w wielu mieszkaniach powywracały się meble, a nawet niektó-

rzy ze śpiących mieszkańców powypadali z łóżek. Dotychczas nie zdołano stwierdzić pochodzenia tych wstrząsów.

Łwki dla Żydów

Wszeregu dzielnic Berlina na placach publicznych i w parkach ustawiono ostatnio ławki, pomalowane na żółto i opatrzone napisem, iż służą one publiczności żydowskiej.

Wczoraj ławki takie ukazały się w centrum Berlina na Kurfuerstendamm.

Milion dolarów zapisała służbie

Zmarła niedawno w Tuxedo Park, miejscowości zamieszkałej

przez amerykańską finansierę, pani Nathalie Couch, ku zgorszeniu swych bogatych sąsiadów, zapisała cały swój majątek, oceniony na milion dolarów, wraz z przynależną willą w tej miejscowości — swoim służącemu, a mianowicie posługaczce, która u niej służyła 29 lat i lokajowi, który dla niej pracował lat siedemnaście.

Pokwitowanie

Kaprys Teresy: Na Fundusz Prasowy „Robotnika” — zł. 65. Kaprys Teresy: Na Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci — zł. 60.

Straszny pożar fermy

Pożar zniszczył fermę Kinkintloch koło Glasgow. Dziesięciu irlandczyków poniosło śmierć w płomieniach. (PAT.)

Zmarła nie pozostawiła żadnej bliźszej rodziny, a pretensje do jej majątku nie mają żadnego prawa. Szansy powodzenia z tego punktu widzenia są doskonałe. (PAT.)

Tragiczny zgon Polaka na niemieckim statku

LONDYN (PAT). Urząd Nieinterwencyjny w Londynie powiadomił ambasadę R. P. o tragicznym wypadku, jaki zdarzył się na statku niemieckim „Girgenti”. W czasie burzy, jaka szalała na Atlantyku w ubiegłą sobotę popołudniu, obserwator kontroli nieinterwencyjnej Polak, Aleksander Lipiński, odbywający na tym statku podróż powrotną z Hiszpanii do portu kontroli nieinterwencyjnej, gdzie był stacjonowany, znajdując się pomiędzy 6 a 6.30 po południu na pokładzie statku, zo-

stał w czasie szalejącej burzy zmieciony przez silną falę do morza i zatonął. Wszelkie poszukiwania były bezowocne. Po przybyciu w niedzielę do Douvru kapitan statku „Girgenti” natychmiast zawiadomił o tragicznym wypadku urząd kontroli nieinterwencyjnej.

(Jakkolwiek wypadek taki nie jest nieprawdopodobny, warto jednak, by powołane władze polskie zainteresowały się tym tragicznym zdarzeniem. Przyp. Red.)

Dwugłos faszystowski

BERLIN (PAT). Jak słychać, program pobytu w Niemczech Mussoliniego przewiduje udział szefa Rządu włoskiego w wielkiej manifestacji na Reichsportfeld w Berlinie. Podczas tej manifestacji przemawiać mają zarówno kanclerz Rzeszy, jak i Mus-

solini. Przygotowania do przyjęcia gościa włoskiego są w pełnym toku. Na Unter den Linden ustawiono wysokie maszty. W niektórych reprezentacyjnych punktach miasta ścinane są drzewa dla urzędzenia odpowiednich dekoracji.

Bezprawne żądanie rozzuchwalonych hitlerowców

GDANSK (PAT). „Der Danziger Vorposten” i „Danziger Neueste Nachrichten” ogłaszają jednobrzmiącą notatkę, w której starają się wytłumaczyć postępowanie władz gdańskich w związku z zatrzymaniem listonoszów polskich, twierdząc, że policja gdańska zatrzymała listonoszy tylko dla upewnienia się, czy nie rozzuchalają oni zakazanych na obszarze w. m. Gdańska dzienników polskich.

Dzienniki w związku z tym donoszą, że senat gdański zwrócił się do Komisarzatu Gen. R. P. o wydanie rozkazów, aby poczta polska nie

podejmowała czynności, sprzeciwiających się ustawom senatu Wolnego Miasta.

Walki w Hiszpanii

MADRYT (PAT). Wojska rządowe zdobyły na odcinku Arganda wzgórze, mające duże znaczenie strategiczne. Na froncie madryc-

kim na odcinkach Pardo i Carabanchel doszło podczas akcji zwycięstwa do potyczek.

MAPA CHIN

z pogranicza państw sąsiednich. Wytyka po wycięciu należałości na rk. Nr. 9389 w P. K. O. „Wiadomości Turystyczne” Warszawa, Żółwia 9.

40 gr.
Z prz. 50 gr.

Najcięższe od 1905 roku walki na Dalekim Wschodzie

TIENTSIN (PAT). Jak donosi główna kwatera japońska wojska japońskie w ciągu śródownych ciężkich walk zetknęły się po raz pierwszy z częścią chińskiej armii komunistycznej. Również na froncie Szan-Si ustalono obecność wojsk komunistycznych. Kuang-Ling broniący jest przez dwie dywizje armii komunistycznej. W czasie bombardowania Tai-Yuanu zniszczona została największa chiń-

ska fabryka prochu. Walki w dniu 15 b. m., zdaniem rzeczoznawców japońskich, były najcięższe z walk na Dalekim Wschodzie od czasu wojny rosyjsko-japońskiej.

Dwie ofiary pracy w fabryce Solvay

W fabryce „Solvay” w Borku Fałęckim pod Krakowem zdarzył się wczoraj tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą dwa życia ludzkie.

Podczas napełniania węglem wielkich pieców fabrycznych robotnicy Brożek i Gawor, pragnąc usunąć jakąś przeszkodę w tunelu, przez który wysypuje się węgiel

na palenisko, przysypiani zostali nagłe zwalami rozgrzanego miazgu węglowego.

Wszczęta natychmiast akcja ratunkowa doprowadziła do wydobycia Michała Brożka, który jednak odniósł tak poważne obrażenia, że wkrótce zmarł. Drugi robotnik, który niechcący poniósł śmierć, nie został jeszcze wydobyty.

Ruch budowlany mieszkaniowy prawie nie istnieje!

Ag. Echo donosi: Na obszarze całej Polski panuje duży ruch budowlano-wykończeniowy. Zasadniczo nie jest to nawet ruch budowlany, w całym tego słowa znaczeniu, lecz że we wszystkich miastach widać masę powstających rusztowań, więc efekt optyczny jest niewątpliwie.

Jeśli uwzględnić cyfry, to przyjdzie do przekonania, że faktycznie ruch budowlany mieszkaniowy prawie nie istnieje. Istnieje za to duży ruch w budownictwie publicznym, co zdecydowanie poprawia sytuację przemysłu budowlanego. Sytuację po-

wstałą w Polsce najwierniej charakteryzuje Warszawa. Wśród przemysłowców pomocniczych dla przemysłu budowlanego, okres wybitnie dekonunkturalny przechodzi przemysł ceramiczny. Cegła nie ma zapotrzebowania, ceny mają tendencję zniżkową. Po ostatnim strajku, nastąpiła około 10% zwyżka cen robocizny. Zapasy duże, przy ogólnym braku zainteresowania.

W świetle tej oceny groźnie przedstawiają się wszelkie próby zniesienia ochrony lokatorów, uszczuplenia ulg budowlanych itp.

Przedsiębiorstwa wynajmu garaży wolne od podatku

z którego wynika, że w ciągu 10 lat są zwolnione od podatku przemysłowego przedsiębiorstwa wynajmu garaży, postojni dla pojazdów mechanicznych, obsługi technicznej pojazdów mechanicznych.

Śledztwo w sprawie zamachów w Paryżu

PARYŻ (PAT). Dochodzenia policyjne, prowadzone w sprawie wybuchu bomb w siedzibach związku przemysłowców, otoczone są nadal głęboką tajemnicą. Po trzech dniach, w czasie uprzątnięcia rumowisk na ul. Presbourg znaleziono odłamki, sprawujące wrażenie części bomby. Jeśli przypuszczenia te zostaną potwierdzone przez badania w laboratorium policyjnym, fakt ten może przyczynić się do posunięcia śledztwa naprzód, ponieważ pozwoli na dokładne określenie materiału wybuchowego, jakim posługiwał się sprawca wybuchu.

„Paris Soir” podaje, że znalazł się drugi tajemniczy świadek, którego zeznania mogą mieć dużą wagę. Władze, prowadzące dochodzenie, odmawiają jednak bezwzględnie wszelkich informacji co do osoby tego świadka. Na ogół panuje przekonanie, że ostatnie zamachy nie mogłyby być dziełem jednostki, lecz międzynarodowej bandy, której tajna działalność oddawna już niepokoiła władze bezpieczeństwa. Coraz bardziej utrwała się przypuszczenie, że osobnik, który dokonał zamachu, przybył w pobliże ulic Presbourg i Boissier samochodem i że prawdopodobnie nie zdołał jeszcze opuścić granic Francji.

Opinia publiczna została poruszona ostatnio wiadomościami o szeregu rewizji, dokonanych na południu Francji w pobliżu granic hiszpańskich na podstawie informacji władz bezpieczeństwa z Tułuz i Paryża. Rewizje te przeprowadzono w kołach anarchistycznych w Cerbere, Prats de Mollo, Montali i Arles sur Tech. Dotychczas nie dano one — jak się zdaje — żadnych konkretnych rezultatów.

Poszukiwanie Lewoniewskiego

Trzy samoloty ekspedycji Szwelowa przybyły na wyspę Rudolfa. Przybył też tam lotnik Mazuruk dowódca 4-go samolotu ekspedycji Szwelowa. Ekspedycja przygotowuje się do odlotu do obszaru przypuszczalnego lądowania Lewoniewskiego.

Przed pogrzebem Masaryka

Zwłoki prezydenta Tomasza Masaryka złożono po zabalsamowaniu w Lanach, gdzie zostaną do późnych godzin w czwartek, po czym nastąpi uroczyste przeniesienie ich na zamek praski, gdzie wystawione zostaną aż do dnia pogrzebu.

Według ogłoszonego komunikatu oficjalnego pogrzeb prezydenta Masaryka odbędzie się we wtorek dnia 21 września przed południem z pierwszego podwórza zamku praskiego na dworcu Wilsona. Tam przed trumną przedefilują oddziały armii czeskosłowackiej. Z dworca Wilsona przewiezione zostaną zwłoki prezydenta Masaryka do Lan, gdzie spoczną tymczasem na tamtejszym cmentarzu. W pogrzebie w Lanach weźmie udział tylko najściślejsze koło oficjalnych gości.

Trumna prezydenta złożona będzie obok trumny jego małżonki.

Nie postanowiono jeszcze, gdzie zwłoki spoczną na zawsze. Wysłuchane są na ten temat różne projekty. Jeden z nich mówi, że trumna złożona ma być w grobach królewskich w katedrze św. Wita w Pradze. Wydaje się, że stanęłyby tu jednak na przeszkodzie względy kościelne.

Zmarły prezydent nie pozostawił żadnego testamentu.

Poczynają już napływać wiadomości o składach oficjalnych delegacji poszczególnych państw, mających wziąć udział w pogrzebie. Delegacji francuskiej przewodniczyć

Niemcy wobec uchwał w Nyon

BERLIN (PAT). Jak było do przewidzenia, odmowne stanowisko Włoch wobec konferencji w Nyon spotkało się z pełną aprobatą Berlina, co świadczy raz jeszcze o solidarnym działaniu osi Rzym — Berlin. Twierdzą tu oficjalnie, że postanowienie Włoch zapadło w ścisłym porozumieniu z Niemcami. Uchwały konferencji w Nyon podano tutaj niezwłocznie najsurowszej krytyce, stając całkowicie po stronie Włoch. Zarzuty wobec uchwał w Nyon, wysuwane dziś w niemieckich kołach miarodajnych i rozwijane szeroko przez całą prasę niemiecką ująć można w następujących punktach: 1) Konferencja powzięła swe uchwały z nadmiernym pośpiechem, co odbiło się na ich treści, a poza tym Niemcy pamiętają dobrze, że mocarstwa zachodnie nie zdobyły się na podobną energię, gdy chodziło o reakcję przeciwko napadom na okręty niemieckie, 2) Uchwa-

ły konferencji stanowią zaledwie fragment tego, co należało uczynić i nie odpowiadają ani potrzebom praktycznym, ani interesom pozostałych mocarstw, 3) Wbrew zapowiedziom, uchwały konferencji w Nyon nie ograniczyły się bynajmniej do charakteru technicznego, lecz posiadają wybitne cechy polityczne, co utrudnia wyjście z sytuacji, 4) Stanowisko Rządu włoskiego znajduje pełne zrozumienie w Niemczech, nie uwzględniono bowiem roli Włoch jako centralnego mocarstwa śródziemnomorskiego, nie szanując godności Włoch i nie uwzględniając zasady równouprawnienia, 5) Znamienny fakt, że Sowiety przystąpiły do porozumienia z całą skwapliwością. Nie dano im wprawdzie wziąć udziału w samej kontroli, przyznano jednak prawo podejmowania własnych środków dla ochrony własnych statków handlowych. Jest to — zdaniem Niemców — dodatkowa gwarancja międzynarodowa na rzecz machinacji moskiewskich, wiadomo bowiem dobrze, że Sowiety używają swych statków handlowych do poparcia czerwonej Hiszpanii.

Reasumując te zarzuty, niemieckie koła polityczne dochodzą do wniosku, że ten stan rzeczy na Morzu Śródziemnym stać się może groźbą dla pokoju, o ile Anglia i Francja nie znajdą właściwego wyjścia z sytuacji. Przypominają tu dzisiaj wreszcie deklarację kanclerza w Norymberdze o niedopuszczalności usadowienia się reżimu bolszewickiego w Hiszpanii i oświadczają z naszkicem, że nowa sytuacja nie może być obojętna dla Niemiec.

Wiadomości Sportowe

Kolarstwo

WIŚNIEWSKI ZWYCIĘZĄ DRUGIEGO ETAPU WYŚCIGU DO MORZA

W śróde rozegrany został drugi etap wyścigu kolarskiego do morza na trasie Grudziądz — Gdynia. Z Grudziądza zawodnicy wystartowali o godz. 9.20 w liczbie 31 kolarzy. Na trasie wskutek lekkiej kontuzji odpadł Moczulski, zwycięzca pierwszego etapu.

Pierwsi zawodnicy przybyli do Gdyni około godz. 15.30. Pierwszy wpadł na metę Wiśniewski (Ursus) w czasie 6 godz. 5 min. Dalsze miejsca zajęli: 2) Cieniewski Zygmunt (WTC) 6:05:02 godz. 3) Jaskólski (Wima) 6:05:04 godz.

Piłka nożna

DYMSZA GRA W PIŁKĘ

Niedzielny mecz piłkarski o wejście do Ligi pomiędzy stołeczną Polonią a wileńskim Smigłym Polonii przegrany został (boisko Polonii) przez ciekawe spotkanie towarzyskie pomiędzy piłkarzami artystami filmowymi a prasą filmową.

Mecz rozpoczął się o godz. 14. Ze znanych aktorów udział w meczu wzięli: Dymsha, Zabczyński, Sieniński itd. Sędziować będzie aktor Tom.

Tenis

CRAMM - HENKEL — BUDGE - MAKO 9:7 2:6 7:5 7:5.

W Chicago, w międzynarodowym turnieju tenisowym, znana para niemiecka Cramm — Henkel, która przed kilkoma dniami zdobyła mistrzostwo St. Zjedn., ponownie pokonała słynny dwójce amerykański Budge — Mako w 4 setach: 9:7 2:6 7:5 7:5.

Lekkoatletyka

WAJSÓWNA ZAATAKUJE REKORD ŚWIATA.

W międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych, organizowanych przez Polskie Radio w Krakowie 18 i 19 b. m., startować będzie m. in. Wajsówna, która zapowiedziała próbę bicia rekordu światowego w rzucie dyskiem oburącz.

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE W WARSZAWIE

W dn. 19 b. m. o godz. 10 na boisku Polonii rozegrane zostaną międzyklubowe zawody lekkoatletyczne, których organizację przeprowadzi w zasadzie zarząd WOZLA, zamiast, jak to projektowano, Polonia.

Udział w zawodach wezmą zawodnicy warszawskich klubów: Polonii, AZS, Warszawianki, Skry, Orkanu i Żagwi.

KURS DLA PRZODOWNIKÓW LEKKOATLETYCZNYCH

Zarząd W. O. Z. L. A. organizuje od dnia 2 października 2 tygodniowy kurs dla przodowników lekkoatletycznych.

Na kurs przyjmowani są członkowie klubów zrzeszonych w WOZLA. Zapisania na kurs przyjmują sekretariat WOZLA do dnia 17 b. m., tj. do piątku włącznie. Zgłoszenie

jest bezpłatne. Wykłady prowadzić będą rutynowani instruktorzy. Zajęcia na obozie trwać będą cały dzień, to też WOZLA prosi Kluby, by zgłaszały tylko takich członków, którzy będą mogli w internacie przebywać cały dzień.

Zajęcia prowadzone będą na stadionie Wojska Polskiego, internat w Okr. Ośr. WF. Kluby nie ponoszą żadnych opłat dodatkowych za wyżywienie, gdyż WOZLA zwiększa nie rację żywności pokrywając wszystkie funduszy.

Boks

FLOTA POKONAŁA AUSTRIĘ 10:6

We wtorek wieczorem rozegrany został w Gdyni mecz bokserski o drugie mistrzostwo Pomorza, w którym gdańska Flota pokonała bydgoską Astorię w stosunku 10:6.

Mecz zgromadził około 2.500 widzów. Wyniki notujemy: W wadze muszej — Iwański (F) zwyciężył z Wypięwskim (F) W kocięcej — Gwardzik (F) przegrał na punkty do Wojtkiewicza (A) W piórkowej — Radomski (A) wywypunktował Pasturczaka.

W lekkiej — Jankowski (F) zwyciężył na punkty Sworowskiego. W półśredniej — Wasiak (F) pokonał Sobka w trzeciej rundzie przez techniczny nokaut.

W średniej — Piechocki (F) nie rozstrzygnął walki z Urbaniakiem (F) W półciężkiej — Karolak (F) zwyciężył Gapińskiego do poddania się w pierwszej rundzie.

W ciężkiej — Wegrowski (F) wywypunktował Łukowskiego.

PIĘŚCIARZE WARTY JADĄ NA 3 MECZE DO NIEMIEC.

Bokserzy Warty poznańskiej wyjadą dziś na 3 spotkania do Niemiec. Pierwszy mecz rozegrany zostanie 17 b. m. w Hannoverze. 19 b. m. w Minden, a 21 b. m. — w Lipsku z reprezentacjami wymienionych miast.

Kierownikiem ekspedycji jest p. Suszczyński. Drużynie sekundownym będzie trener Szydło. Skład Warty jest następujący: Bazarnik, Kozłowski, Frankowski, Vogt, Jarecki, Florkowski, Szymura i Białkowski. Rezerwa: Welski i Pawlak. Białkowski walczyć będzie tylko dwukrotnie, w wadze ciężkiej raz jeden występ, Szymura, którego wówczas w ciężkiej zastąpi Pawlak.

Lotnictwo

BILANS REKORDÓW LOTNICZYCH

„Intransigent” zamieszcza zestawienie międzynarodowych rekordów w zakresie lotnictwa. Jeżeli chodzi o wodnosamoloty, to bezkonkurencyjnie miejsce zajmuje Włochy z liczbą 20 rekordów (w tym rekord 2-kości — 709 km na godzinę). Dalej idą Stany Zjednoczone z 2 rekordami (w tym rekord odległości — 5280 km). Francja i Sowiety mają po jednym rekordzie. Posiadają one 12 rekordów odległości i 10 rekordów w tym rekord odległości — 10148 km), następnie idą Włochy z 2 rekordami, Stany Zjednoczone z 2 i Anglia z 1 rekordem, a mianowicie wysokości (16.440 m).

Zderzenie na wiadukcie kolejowym

Pod Bytomiem wydarzył się nie zwykły wypadek. Na wiadukcie, przeznaczonym nad torami kolejowymi, zderzył się z pochodzący pociąg ciężarowy z wozem konnym. Siłą uderzenia odrzucony w bok wóz zerwał kamienne ogrodzenie wiaduktu na przestrzeni kilkunastu metrów i wpadł na tor kolejowy. Spadł również na tor kolejowy wóz samochodowy wraz z przyczepką. Woznica pojazdu zginął na miejscu. Szofer i jego dwaj pomocnicy odnieśli ciężkie rany.

Echa katastrofy elektrycznej kolejki dojazdowej na sali sądowej

Dnia 15.9 odbyła się rozprawa sądowa przeciwko Franciszkowi Wasikowskiemu, oskarżonemu o spowodowanie w dn. 6.9 1936 r. katstrofy przez karygodne niedbalstwo, wskutek czego utracił życie Płuciennik a kilkanaście osób zostało rannych.

Rozprawę prowadził sędzia Kowalski, oskarżał p. okurator Karcki — bronił tow. adwokat Maurycy Karniol i apl. sąd. Wendel.

Rozprawa trwająca przez cały dzień do późnego wieczora, przy szczególnie wypełnionej sali, wykazała całkowity brak winy motorowego Wasikowskiego.

Przeszło 40 świadków wykazało niezbicie, że winą za katastrofę w dn. 6.9 i 2.10 r. ub. ponosi zarząd E. K. D.

Pracownicy byli przeciążani pracą, pracując często do 20 godz. na dobę z 4 — 5-godzinnym nocnym odpoczynkiem.

Pracownicy byli odbierani z obojętności ludzi niewykwalifikowanych, najczęściej okolicznego chłopstwa, zaś płaca nie przekraczała 80 gr. na godzinę.

Gdy pracownicy zwracali uwagę na złe hamulce i niewłaściwe funkcjonowanie sygnalizacji, groziło im kara twierdząc, że są przemądrzali.

W dniu krytycznym Wasikowski obijł służbę o godz. 4-ej rano, mając za sobą 20 godzin pracy w

dnia poprzednim i śledwie 4 i pół godziny odpoczynku.

W konowicie żurny ruchu zawiadomił Wasikowskiego, że sygnalizacja popsuta i nie należy zwracać na nią uwagi. Pociąg stojący na stacji w Szczepiliwiczach, wskutek lekkiej mgły porannej, spostrzegł w ostatniej chwili. Jakkolwiek po puszczeniu hamulców w ruch mógł ratować się wyskakując, nie zrobił tego, czyniąc nadludzkie wysiłki, trwając na posterunku do ostatniej chwili.

Nie udało mu się jednak zapobiec katastrofie. Rezultat — 1 osoba zabita, kilkanaście rannych, on zaś sam pogruchotane obie nogi i ogólne kontuzje tak, że jest dziś 100% inwalida.

Prokurator popierał oskarżenie, wychodząc z założenia, że winą Wasikowskiego było przeoczenie sygnału czerwonego.

Adw. tcv. Karniol oraz apl. Wendel w swych obronach mówach obronczych, opierając się na zeznaniach świadków, wykazali całkowitą bezpodstawność zarzutów w stosunku do Wasikowskiego i stwierdzili, że winę za katastrofę ponosi wyłącznie Zarząd E. K. D., nie troszcząc się zupełnie o elementarne urządzenia bezpieczeństwa.

Sąd zapowiedział ogłoszenie wyroku w czwartek dn. 16 b. m.

Szef oszustw podatkowo-dewizowych pod opieką naczelnika Urzędu Celnego

Nowa afra skarbowa na Śląsku

Od wielu lat prowadzi w Bytomiu biuro transportowe połączone z magazynem „eksportowym” przeznaczonych na przemyśle Polski kamieni zapalających, zapalniczych Ewald Karmański, pochodzący z rodzinnego domu przemysłowca z Bytomia, a obecnie całkowicie „eksportowy” tolerancji usług przez obecny reżym w Niemczech. Ścigany przez władze polskie Karmański, będący oskarżonym o zabicie w kilku sprawach przybył do Lublińca, gdzie wynajął sobie pokój na biuro w mieszkaniu naczelnika urzędu celnego w Lublińcu p. Pyki i tam prowadził swie konszachty z przemyślnikami i różnymi kupcami. Karmański bowiem, któremu widocznie nie wystarczyło robienie majątku na przemyśle do Polski, chciał u nas robić także „uczciwe” interesy. Przy poparciu bowiem miejscowych kupców, zorganizował on na Niemiec, zcentralizowany w Lublińcu. Eksport ten był niesłychanie rentowny, bowiem Karmański i Spółka, do której należał również jeden z największych „bszarów” niemieckich na polskim Śląsku, hr. Ballestreum, stale przebywający w Niemczech, prowadzili go z pominięciem wszelkich świadczeń na rzecz Skarbu, jak

świadectwo przemysłowe, podatek obrotowy i dochodowy, ze specjalnym nastawieniem na wymyślenie dewiz z Polski. Karmański i Spółka nie ograniczali się tylko do handlu jagodami, ale także handlowali koszmami, drzewem i t. p. Karmański dla ułatwienia sobie operacji finansowych na terenie powiatu lublińskiego nie tylko tam miał swą siedzibę, ale także założył sobie konto w miejscowej KKO. Niewłaściwa polityka kredytowa tej instytucji, która jak stwierdzono urzędowo bezprawnie stawiła do dyspozycji Karmańskiego znaczne sumy, przyczyniła się w części do umożliwienia dokonania przestępstw dewizowych przez tę szajkę.

Wstępne dochodzenia ustaliły, że Karmański, który czuł się w Lublińcu, jak u siebie w domu, fałszując rachunki i przekazy wymychł zagranicę przeszło 200.000 zł.

Niewiele brakowało, aby Karmański, największy organizator przemysłu do Polski, stał się jednym z głównych eksporterów z Polski. Kres temu położyła niespodziewanie rewizja Kontroli Skarbowej w Lublińcu. Karmański zdołał wprawdzie w ostatniej chwili zniknąć z terenu i obecnie przebywa — bezpieczny w Bytomiu, jednak jego księgi handlowe zdołałno dostać.

Rzecz szczególna, że księgi te i różne dowody znajdowały się nie tylko w jego odnagłym u p. naczelnika Pyki biurze, ale także i w prywatnym mieszkaniu p. naczelnika miejscowego urzędu celnego Pyki. Z ksiąg wynika, że p. Pyka pozostawał w kontakcie z Karmańskim, bowiem pewne pozycje podobno wskazują, iż otrzymał od niego tytułem „zwrotu” kilkanaście tysięcy złotych.

Cały zebrany materiał został przekazany przez Kontrolę Skarbową władzom sądowym w Tarnowskich Górach, które obecnie prowadzą dalsze śledztwo. Można mieć nadzieję, że ujawni ono całokształt afery, a więc w jaki sposób p. Karmański mógł bezkar nie przebywać w Lublińcu oraz w jaki sposób otrzymywał przez siebie Handlową zaświadczenia eksportowe i t. d.

Z przemysłu naftowego

Pomiędzy przedsiębiorstwami „Podmín” P. F. O. M. i „Pollon”, Spółka Naftowa z ogr. odpow. we Lwowie z jednej, a Centralnym Związkiem Górników w Polsce i Związkiem Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce z dru-

Wiadomości z całej Polski

ZIEMNIAK WAGI 2 KG.

Rekord na polu uprawy ziemniaków pobił rolnik Jan Wiecek, mieszkaniec pow. Żnińskiego. Wśród tegorocznych zbiorów Wiecek znalazł kartofel wagi 1.950 gr.

KRAKOWSKIE BUTY DO HOLANDII.

Przybyli do Krakowa przedstawiciele dużych firm holenderskich z Amsterdamu, celem nawiązania pertraktacji w sprawie zakupu w Polsce większej ilości obuwia dla Holandii, a przede wszystkim kolonii holenderskich.

DOŻYWOTNE WIEZIENIE ZA MORDERSTWO.

Przed sądem okręgowym w Nowym Sączu, jako trybunałem sędziów przysięgłych, zakończyła się sensacyjna rozprawa o morderstwo, dokonane na osobie Jana Kalużińskiego w Gabeniu. — Zbrodni dokonali Józef Jodłowski z namowy syna zabitego Franciszka Kalużińskiego, który bezpośrednio po zbrodni wypłacił mu

wynagrodzenie w kwocie 440 zł. Razem z nim odpowiadała żona zabitego, Barbara Kalużińska, oskarżona o nakłanianie wraz z synem Jodłowskiego do morderstwa. Trybunał skazał Jodłowskiego na karę dożywotniego więzienia. Kalużińskiego na 8 lat więzienia, zaś Kalużińską na rok więzienia.

ZAMÓWIENIE DLA STOCZNI GDYŃSKIEJ.

W najbliższych dniach zostanie sfinalizowana umowa, na zasadzie której Stocznia Gdyńska otrzyma zamówienie na 3 statki morskie. W ten sposób zaczyna się powoli realizować hasło budowania polskich statków w polskiej stoczni.

TRAGICZNA ŚMIERĆ CHŁOPCA.

W Mogielnicy pow. warszawskiej, 9-letni Stefan Brodnicz wdrapał się na wierzchołek drzewa, aby narwać kasztanów. W pewnej chwili załamała się gałąź pod chłopcem, który runął na ziemię — doznając pęknięcia opony brzusznej. Przewieziony do szpitala — zmarł.

ARESZTOWANIE LITEWSKIEGO POLICJANTA.

Przez straż graniczną w Suwałkach, 9-letni Stefan Brodnicz wdrapał się na wierzchołek drzewa, aby narwać kasztanów. W pewnej chwili załamała się gałąź pod chłopcem, który runął na ziemię — doznając pęknięcia opony brzusznej. Przewieziony do szpitala — zmarł.

Bojkot wyrobów firmy „Krysek” trwa

Ogłoszony przed dwoma miesiącami bojkot wyrobów firmy „Krysek” dał już wyniki, gdyż p. Ele Szpidbaum rozpoczął pertraktacje ze Związkiem nad sposobem zlikwidowania konfliktu.

Odbyta konferencja nie dała jednak pozytywnych rezultatów, —

gdyż właściciel chciał spór zlikwidować za pewnym odszkodowaniem. Związek natomiast wysunął następujące żądania:

1) uznanie Związku, 2) uznanie delegacji robotniczej w fabryce, 3) przyjęcie wszystkich zlokatowanych z powrotem do pracy, 4) wypłacenie odszkodowania zlokatowanym i pobitym przez syna właściciela robotnikom.

Właściciel do powyższych żądań Związku ustosunkował się negatywnie, wobec czego bojkot musi być zastrzyżony.

Cały świat pracy w terenach, w których znajdują się towary: czekolada i cukierki firmy „Krysek” winien wstrzymać się od kupna tych towarów.

Tabela loterii

I-my dzień ciągnięcia 4-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Głównie wygrane

30.000 zł.: 147881
10.000 zł.: 41689 147748
5.000 zł.: 68446 106384 149121
2.000 zł.: 32441 47665 49713
1.000 zł.: 1563 9535 11375
500 zł.: 12998 16281 28899 32149 40868
250 zł.: 4182 53276 56166 63249 69564
125 zł.: 85207 103755 108534
62 zł.: 147578 120333 120567 129313
31 zł.: 143991 144123 146714 149384
15 zł.: 160843 163420 165075 171086
7 zł.: 179543 183644 185339 190594

Wygrane po 200 zł.

19 55 65 271 74 99 635 49 752 1035
30 595 660 728 953 203 103 443 536
42 650 742 837 48 61 3024 155 476
56 82 703 849 4424 679 663 810 26
60 646 62 474 582 36 911 6024 217
76 56 738 48 861 79 904 7072 311 53
86 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
98 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
110 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
122 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
134 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
146 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
158 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
170 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
182 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
194 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
206 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
218 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
230 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
242 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
254 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
266 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
278 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
290 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
302 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
314 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
326 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
338 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
350 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
362 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
374 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
386 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
398 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
410 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
422 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
434 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
446 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
458 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
470 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
482 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
494 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
506 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
518 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
530 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
542 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
554 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
566 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
578 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
590 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
602 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
614 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
626 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
638 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
650 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
662 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
674 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
686 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
698 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
710 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
722 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
734 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
746 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
758 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
770 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
782 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
794 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
806 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
818 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
830 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
842 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
854 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
866 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
878 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
890 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
902 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
914 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
926 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
938 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
950 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
962 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
974 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
986 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
998 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53
1000 64 95 738 48 861 79 904 7072 311 53

Wygrane po 100 zł.

68 938 59271 308 73 539 77 84
92 94 685 746 98 816 25 53 64 74
926 60028 50 114 293 820 39 61032
58 56 144 482 90 543 842 33 532
66 62247 95 359 98 408 47 691 757
828 916 63077 115 92 306 404 505
698 74 64277 78 555 87 778 859
966 65096 188 42 321 497 699 819
43 66072 547 716 67128 276 327
959 63 68258 601 88 735 88 69015
55 95 174 301 86 659 92 910 70084
261 91 339 57 428 512 57 800 44
976 71028 64 124 356 479 606 90
723 31 881 83 91 72191 264 487 633
727 800 42 923 73328 497 644 806
44 908 60 74000 87 95 102 68 585
620 79 768 70 75209 14 383 400
41 81 809 909 35 37

Wygrane po 50 zł.

76081 98 235 485 558 771 820 91
77009 82 105 87 91 329 457 514 53
639 709 810 78001 137 228 810
675 746 801 91 78019 37 87 818
461 4 79 518 610 862 893

Wygrane po 25 zł.

80049 195 308 81 780 800 970
81057 187 205 595 655 866 78 969
82686 840 926 89034 81 246 646 51
782 846 976 84623 41 8 179 382 432
549 668 881 974 85000 81 170 401
20 872 88054 186 700 988 87079
190 325 601 61 74 90 837 71 961
88136 275 336 55 458 74 974 89055
113 370 83 411 44 502 68 835

Wygrane po 10 zł.

90171 9 301 14 721 37 57 91071
228 368 412 39 512 41 87 763 92000
22 132 347 51 429 903 93088 493
521 57 624 77 818 906 94196 386
499 524 59 605 87 777 820 95064
126 416 575 7 92 600 35 8 759 72
940 86 96062 199 481 535 616 775
96 976 97085 170 240 418 518 64
690 744 56 907 36 98048 196 271
3 448 68 507 614 67 732 903 60
99159 247 302 82 453 560 75 97
676 736 66

Wygrane po 5 zł.

100162 477 546 678 747 861 902
101009 17 67 157 267 451 642 749
947 102199 845 480 92 849 81 918
57 67 103004 8 45 83 99 105 44 318
59 414 722 824 104110 48 246 470
504 749 856 944 76 105067 410 806
25 56 988 106055 61 82 90 106 47
208 407 623 39 711 950 107087 106
43 281 564 684 793 896 108036 65
73 182 260 98 321 409 503 8 92
619 737 826 93 900 109014 187 356
523 672 803 101177 253 73 343 61
915 92 523 611 63 827 39 45 74
453 64 111109 254 81 649 903
112069 138 322 444 503 20 70 885
9 803 74 113155 248 309 73 476
84 627

Wygrane po 2 zł.

114484 613 700 53 907 65 115049
139 56 205 331 89 449 504 602 50 87
116015 97 131 410 36 72 669 80 747
939 117025 159 253 309 34 519 59 632
40 874 76 936 118181 406 23 60 839
66 119126 407 71 770 81 8 908 120066
108 300 71 404 5 69 598 829 975
121246 388 56 427 32 42 910 571
83 122036 66 204 434 98 618 731 903
123210 27 337 124122 200 414 601 17
81 731 125023 198 593 716 126014 53
175 223 322 72 446 602 731 33 815
931 127048 54 258 343 89 561 65 702
128248 421 65 722 50 910 129060 384
504 51 636 76 935 63 99 130152 273
91 607 64 73 708 79 995 131130 46
346 672 702 78 891 132071 239 79 445
619 88 730 133003 12 22 38 115 404 5
658 67 750 818 134018 220 361 453
532 617 22 845 937 135183 271 475
541 66 1336098 203 516 88 441 701
4 856 137076 244 53 61 806 914 73
138263 409 47 58 593 633 94 993

Wygrane po 1 zł.

139128 38 338 793 922 140139 66
54 289 788 919 73 141230 431 474
511 730 80 925 142087 98 397 401 505
764 143271 70 320 501 32 901 144165

Wygrane po 500 zł.

367 557 623 818 145017 153 73 366
892 975 146046 60 118 254 58 300 87
530 64 72 707 147116 298 403 501
627 805 19 148500 62 137 240 532 688
703 39 975 149170 330 68 440 563 635
150238 433 812 67 97 224 151172 290
352 427 668 891 2 911 95

Wygrane po 250 zł.

152590 99 766 818 153042 88 133 64
202 91 367 414 525 602 32 747 51 57
78 924 154277 394 415 64 563 748
155200 85 400 40 67 90 779 840 531
54 80 156029 142 625 836 68 157187
338 67 404 58 651 84 830 970 87 84
158537 638 734 929 56 159029 27
445 64 641 843 150520 154 228 57 430
89 601 54 762 96 856 920 81
161095 463 511 89 654 748 816 983
162021 282 606 98 789 966 163178 212
36 304 34 449 68 74 20 653 93 799 905
13 14 64 164032 383 453 515 852 94
948 165116 363 567 98 716 900 166061
76 94 110 209 56 65 89 617 42 94
783 954 167040 49 537 784 168089
154 91 433 78 674 745 873 941 169006
80 208 42 70 630 903 88 170046 122
93 860 485 518 31 806 944 171013 126
316 46 420 96 520 70 682 823 67 117
217 27 172179 309 5 741 927 38 173045
263 328 601 820 174233 365 422 731
884 94 929 28 89 175105 242 50 382
582 617 62 549 862 78 91 176041 274
306 37 89 96 493 648 769 848 75 89
931 79 17002 39 128 263 381 441 781
178008 811 31 179452 637 41 96 871
180130 60 657 96 98 891 957 60 82
181246 666 847 998 182092 387 73 530
700 45 76 80 67 32 64 183106 396
523 62 715 869 82 91 184085 566 888
917 183562 454 904 20 186094 164 233
379 31 94 680 187024 97 174 56 207
353 562 700 8378 70 188008 52 288
305 2 36 584 877 189082 104 254 394
747 915 84.

ŻYCIE WARSZAWY

Pochód propagandowy

Związków Zawodowych

12 września rozpoczął się Miesiąc Propagandy klasowych Zw. Zawod.

Pierwszy propagandowy pochód odbył się w środę dnia 15 września. Prawie wszystkie oddziały związków, zrzeszonych w Radzie Zaw. m. s. Warszawy brały udział w pochodzie.

Liczebność pochodu doszła do

9 tys. osób. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że jest to zwykły dzień roboczy, i wielu robotników w tym czasie dopiero kończy pracę, lub jeszcze pracuje, to 9-tysięczna rzesza robotnicza jest naprawdę imponującą manifestacją.

Wśród pochodu zaznaczyła się wielka ilość transparentów z hasłami, prócz czysto ekonomicznych

i zawodowych, także politycznymi, jak żądanie rozwiązania Sejmu i Senatu, nowych demokratycznych wyborów, Polski demokratycznej, przeciw antysemityzmowi i faszyzmowi.

Pochód, który wyruszył z ul. Wolskiej 42, przeszedł ulicami: Chłodną, Elekoralną przez Pl. Bankowy, Graniczną, Pl. Grzybowski, Twardą, Żelazną, Grzybowską, Towarową, Pl. Kercelego do ul. Kaczej, gdzie nastąpiło rozwiązanie przed Zw. Zaw. Rob. Budowl. przy odśpiewaniu Czerwonego Sztandaru i Międzynarodówki.

Następne pochody odbędą się dn. 22 września w środę o godz. 5.30 pop. na Pradze, zaczynając od ulicy Szerokiej 22. Wreszcie ostatni pochód propagandowy odbędzie się 29 września, również o g. 5.30 pop.; początek pochodu przy ul. Długiej 21.

Ponadto odbędą się kilka wieców i akademii.

Szczegóły podamy w oddzielnych zawiadomieniach.

Powodzenie Wystaw Akwariów

Wystawa Akwariów i Terrariów w szklarni Ogrodu Saskiego cieszy się stale wzrastającą frekwencją, szczególnie wśród młodzieży szkolnej.

Ładnie oświetlone akwaria w specjalnym tunelu oraz zgórą 200 zbiorników rozmieszczonych na terenie wystawy zawierają ten cichy, a bajecznie barwny i przeróżny świat roślin egzotycznych i krajowych, fauny polskiego morza oraz gady i płazy krajowe.

Wystawa jest otwarta od godz. 9-tej rano do 21-szej wieczorem.

OGŁOSZENIA DROBNE

Posady zaofiarowane

Praktykant, któryby chciał wyuczyć się w zawodzie malarskim, zgłosić się: Zakład Malarski Szych i Grien. Warszawa, ul. Narbutta 54/56.

Meble

AAAA) TAPCZANY nowoczesne. Patentowane od zł. 45. Otmiana. Fotele - łóżka. Kozetki od zł. 25. Dogodne warunki. Wytwórnia „Pollo”, Twarda 4, podwórko na prawo.

Radio i technika

RADIO aparaty kupuj w źródle fachowym. Przed kupnem wstęp do salonu demonstracyjnego firmy „**RADIO-PREN**” ul. Eramy 2. Posłuchasz radiodiodników wszystkich firm: „Philips”, „Union”, „Radiopren”, „Telefunken”, „Kosmos”, „Hornophon” i inne.

Radio źle działa. Centrum, Napraw Radiowych. Naprawy, przeróbki, strojenia superheterodyny. Jedyna autoryzowana obsługa aparatów Capel, Kapsch, Eumig, Pańska 7, telefon 6.45-37.

Rowery

ROWERY Kamińskiego i innych pierwszorzędnych z zagranicznych i krajowych firm na częściach angielskich Bromptona. Dogodne warunki. Ceny najniższe od zł. 90.— Pożyczki 100 za 100. Patefony. Płyty „Select”, Marszałkowska 147. Telefon 2-87-66. Cenniki bezpłatnie.

Rozmaite

Licytacja w Warszawskim Lombardzie Miejskim. Dnia 7 października 1937 roku o godzinie 16 w sali licytacyjnej Centrali Warszawskiego Lombardu Miejskiego, przy ulicy Senatorskiej 14 (gmach Zarządu Miejskiego) rozpocznie się licytacja zastawów, przyległych w Centrali i Oddziale I Lombardu, przy ulicy Złotej 30, których terminy płatności przypadły na czas do 31 marca 1937 roku włącznie. Numery zastawów, podlegających sprzedaży zostały wywieszone w lokalach biurowych Lombardu.

Kronika Organizacyjna

PIATEK

W piątek dn. 17 b. m. o godz. 7 wiecz. na niżej podanych dzielnicach odbędą się Zebrania dla członków i wprowadzonych gości z referatami na aktualne tematy.

Dz. „Wola — Czyste” — Wolska 44, ref. tow. Ludwik Winterok.

Dz. „Jeruzolima” — Chłodna 30, ref. tow. M. Barski.

Dz. „Ochota” — Grójecka 94, ref. tow. Stefan Wolny.

Dz. „Rakowiec” — Pruszkowska 6, ref. tow. Julian Klejn.

Dz. „Mokotów” — Raciawicka 4, ref. tow. Rafał Praga.

Dz. „Półwini” — Jabłonowska 6, ref. tow. Birnholc.

Dz. „Anopol” — N. Bródno — Białolecka 51, ref. tow. Antoni Podnieśński.

Dz. „Praga” — Brukowa 35 m. 14, ref. tow. Stanisław Malinowski.

Dz. „Grochów” — Dobrowoja 4 m. 1, ref. tow. Ludwik Perl.

Dz. „Czerwinski” — Nowosielecka 1 róg Czerwinski — ref. tow. L. Raabe.

Dz. „Pawłowski” — Kacza 7, ref. tow. Stanisław Gajewski.

KOMUNIKAT

Podajemy do wiadomości, że w pogrzebie tow. M. Gajewskiego, który odbędzie się w sobotę dn. 18 b. m. z kaplicy szpitala Dzieciątka Jezus — biorą udział A. Sowy w umundurzeniu — oddziały „Marymont — Żoliborz” i „Starówka”.

Rada Hufca Warszawskiego zwołuje gromadę i wszystkich czerwonych harcerzy do wzięcia udziału w mundurach w pogrzebie tow. Mieczysława Gajewskiego, członka Rady Głównej Cz. H. T. U. K.

Zbiórka przed kaplicą szpitala Dzieciątka Jezus, ul. Chałubińskiego, w sobotę, dnia 18 września o godz. 13.30.

KONFERENCJA CZŁONKÓW DZIELNICY PRAC. MIEJSKICH PPS odbędzie się dziś o godz. 19.30.

POSIEDZENIE KOMITETU DZIELNICY PRAC. MIEJSKICH odbędzie się dziś o godz. 18-ej.

Obojętność członków Komitetu obojętności.

Pokwitowania

HUFIEC WARSZAWSKI CZERW. HARC. TUR kwituje wpłacone zł. 25 przez Zarząd Główny TUR, zamieszkałego w domu przy ul. Krasieńskiego 10.

DZIELNICA PPS „MARYMONT-ŻOLIBÓRZ”

urządza w piątek dn. 17 b. m. odczyt p. t.

„OBŁICZE WSI”

Odczyt wygłoszą: ob. Rek i tow. Marian Nowicki w sali I-ej kolonii W. S. M. na Żoliborzu, ul. Krasieńskiego 10.

Bezpłatny występ

NA WYSTAWIE SZTUKI LUDOWEJ W I. P. S.

W ostatnim miesiącu trwania wystawy „Sztuka ludowa w Polsce”, Instytut Propagandy Sztuki organizuje wstęp bezpłatny we czwartek, dnia 16 b. m. i w niedzielę, dnia 19 b. m. W dniu powyższym wystawa będzie otwarta dłużej, niż zwykle, t. j. od godz. 10 do 19-ej.

Specjalni przewodnicy będą udzielającymi wyjaśnień i zaznajamiającymi z zagadnieniami sztuki ludowej.

Obecna wystawa w I. P. S. jest pierwszą w Polsce poświęconą wyłącznie sztuce, a nie zdobnictwu ludowemu. Wystawa obejmuje ponad 400 eksponatów rzeźby, malarstwa i drzeworytu, zebranych z kolekcji prywatnych i muzeów regionalnych. Dzięki ugrupowaniu materiału według dzieł, rysuje się wyraźnie bogactwo od mian w twórczości artystycznej naszego ludu.

Chcesz szybko i wygodnie podróżować Lotem

Kronika wypadków

„GÓRA — DOŁ” i ARESZT

Na ul. Polnej, pod parkanem, okalającym plac wyścigów konnych, ulokowali się dwaj oszuści, uprawiający grę w kostki. „Góra — doł”. Polowali oni na żądnych wygrania łatwowiernych graczy, lecz spotkali ich srogi zawód.

Będący w obchodzie policjanci zatrzymali oszustów, przeprowadzając ich do komis. Tam okazało się, że są to: Józef Zły (Ogrodowa 56) i Jan Jesień (Jagiellońska 19-21), zatrzymani już po raz 6-ty. Odebrano od nich deskę do gry i dwie kostki.

POBIECIE W OGRODZIE SASKIM

W ogrodzie Saskim grupa nieznanymi napastników zaatakowała kilku przechodniów. Pobici zostali 48-letni Regina Przytykowska, (Świętokrzyska 39), przy mężu, (rana tłuczona głową) i 27-letni Szmul

Albik, (Mariańska 8), cukiernik, (potłuczenie gałki prawego oka). Poszwankowanych opatrzone w ambulatorium Pogotowia.

NAPAD ULICZNY NA KOBIETĘ

Na rogu ul. Ogrodowej i Wroclawskiej, powracająca o północy do domu 24-letnia Irena Sokolowska (Ogrodowa 58), krawcowa, zatrzymana została przez 2 mężczyzn, idących w towarzystwie 2-ch kobiet. Gdy S. zareagowała słownie na zaczepkę, wówczas jeden z nieznajomych zadał jej kilka ciosów kastetem.

Jednocześnie kobiety zaatakowały Sokolowską. Jedną obezwładniła ją, druga zaś — wpłynęła zębami w nos. Gdy S. zaczęła wzywać pomocy — sprawcy zbiegli. Ofiarę napadli opatrzył lekarz w ambulatorium Pogotowia.

Wybuch benzyny na facjacie

Przy ul. Nowomiejskiej 12 (róg Krzywego Koła), w domu Ignacego Kawczyńskiego, w mieszkaniu na facjacie III piętra, należącym do J. Adama Grzędzińskiego, technika, w czasie prania bielizny w benzynie, w pobliżu palenicy się kuchni, nastąpił wybuch benzyny. Płomień w jednej chwili objął sufit, a następnie dach.

Zajęta praniem 20-letnia Zofia Koziorowska, robotnica, starała się ugasić płomień, lecz stanęła w płomieniach. Na ratunek podeszli: Grzędziński oraz żona, 29-letnia Stefania. Jednak płomień rozszerzał się z taką szybkością, że oboje stanęli w ogniu.

Na krzyk nieszczęśliwych nadbiegli sąsiedzi oraz dozorca domu, którzy wyciągnęli wszystkie trzy ofiary z palenicy się mieszkania.

Na miejsce przybył II oddział straży ogniowej, który pożar w ciągu godziny ugasił. Pierwszej pomocy ofiarom wybuchu udzielił

sanitariusz II oddziału straży. Następnie przybył lekarz Pogotowia, który stwierdził u Grzędzińskiego poparzenie II stopnia całego ciała, u męża — jej ręk, szyję i twarzy, u Koziorowskiej zaś —

twarz, ręk i nogę.

Po nałożeniu opatrunku, wszystkich przewieziono do szpitala Przem. Pańsk. Stan Grzędzińskiej ciężki. Mieszkanie uległo poważnemu zniszczeniu.

Nasza rubryka

BEZROBOCIE, który za tydzień ma się zgłosić do pracy, prosi o znalezienie jakiegokolwiek nadbiegającego, któryby mógłby go zastąpić. Składowe ofiary dla M. P.

APLIKANT adwokacki (dwuletni staż) poszukuje patrona, u którego zarobi na skromne utrzymanie. Oferty sub. „Zdolny” do „Robotnika”.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Zbuntowana”.

ANTINEA: „Biały Tarzan” i „Pat i Patachon”.

AMOR: „Panna Lili” i „Skawronek” z Martą Eggerth.

AKRON: „Trędowata” i „Brock-Luis”.

AS: „Papa się żeni”.

ATLANTIC: „Statek niewolników”.

BALTYK: „Bohaterowie morza”.

BIS: „Zbiór z Jawy” i „Czerwona dama”.

CASINO: „Czarownica z Salem”.

CAPITOL: „Znachor”.

COLOSSEUM: „Trafalgar”.

CZARY: „Bulalo Bul” i „Jodatk”.

ELITE: „S. arza lekkiej brygady” i „Tydzień przed ślubem”.

EUROPA: „Panowie z towarzysztwa”.

FAMA: „Blażen”.

FILHARMONIA: „Sonata księżycowa” z Paderewskim.

FLORIDA: „Gwiazdista eskadra” i „10 z Pawlaka”.

FORUM: Człowiek i „Cissy”.

GDYNIA: „Tańczący pirat”.

GLORIA: „Potępieniec” i „Cham”.

ITALIA: „Madame Lenox”.

HELIOS: „Pan redaktor szaleje”.

HOLLYWOOD: „Tajemnice złotego miasta”.

IMPERIAL: „Na Sybir”.

KOMETA: „Przerwana pieśń” i re. wia.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

MAJESTIC: „Nieznosna dziewczyna”.

Romantyczne porachunki sędziwych nędzarzy

Na podwórzu domu Pawia 83 obozuje od 4-ch miesięcy 78-letni Leon Majewski, szewc, który od 19-tu lat zamieszkiwał w tymże domu z żoną Józefą i córką Eugenią Pasztalenową, wdową. Przed kilku laty Majewski porzucił żonę, która znalazła przyjaźniółkę, 60-letnią Annę Żurkównę, handlarz.

Ponieważ Majewski niezdolny jest do pracy, Żurkówna utrzymywała go. Majewski załagał w opłacie komornego za 3 lata, w zwią-

ku z czym właścicielka domu wystąpiła do sądu o eksmisję. W maju r. b. komornik usunął Majewskiego, wraz z córką i przyjaciółką, na podwórze, gdzie obozuje 4 miesiące.

Wczoraj Majewskiego odwiedziła żona. Wszczęła ona z mężem kłótnię, w czasie której po biła go garstkami, po czym uciekła. Ofiarę zajął opatrzył lekarz w ambulatorium Pogotowia, stwierdzając rany tłuczone czoła i lewej skroni.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM wznowił w środę przedstawienia, wystawiając znakomitą komedię W. Wernera „Lu dzie na krze” ze Stefanem Jaraczem.

TEATR WIELKI dziś „Słońce Meksyku”, operetka Yvain’a w reżyserii Leona Schillera.

TEATR NARODOWY: dziś „Wilki w nocy” Rittnera.

TEATR NOWY: dziś komedia Amiel’a „Trzy asy i jedna dama” w reżyserii Cwojdzkiego.

TEATR LEŃNY: dziś komedia muzyczna „Miłość przy świątach”.

TEATR POLSKI gra w dalszym ciągu ciesząc się olbrzymim powodzeniem krótkowile Ruzkowskiego-Tuwima „Jadzia - Wdowa” z Marią Modzelewską w roli tytułowej.

TEATR MAŁY: dziś i dni następnych komedia G. B. Shaw’a pod tyt. „Szczygły Zaułek”.

TEATR MALICKIEJ: Premiera „Mieczaka”.

TEATR KAMERALNY: Krótkowile „Skandal w rodzinie Kinga”. Cieszą się premierowa na czele z: Różą Ostasiewicz. Ostatnie 3 przedstawienia. Od niedzialki — Teatr nieczynny z powodu końcowych prób nowej sztuki „Współczesna” Poli Gojawińskiej.

TEATR WIELKA REWIA (Karo. 18). Komedia muzyczna Farkasa „Król na jedną noc”.

TEATR 8.15. Dziś komedia muzyczna „Naręczona zginęła” z Olą Obarską.

CYRULIK WARSZAWSKI — dziś i codziennie arcywesoła satyra „U zyczna „Jaś u Raju Gram”.

ORDONÓWNA GWIAZDA FILMOWA.

Ordonówna przechodzi do filmu. Mało tego, jest już słynną gwiazdą filmową i nakręca wielki film kosztującym kilku milionów dolarów. W ciągu krótkiego czasu staje się bożyszczem Hollywood i... utraeniem „błędnych” potentatów 10 muzy — właścicieli wytwórni. Co ona z nimi nie wyprawia. Ale cóż, tłumy żądają jej filmów, radzi nie radzi, muszą wszystkie kaprysy wielkiej primadony zaspokajać.

Że to nie błaża, że to czysta prawda, przekonajcie się sami, idąc na arcydobrej głośno na całym świecie, satyrę muzyczną „Jaś u Raju gram”, która gra z rekordowym powodzeniem Cyrulik Warszawski.

SLYNNY KAPELMISTRZ RODZIŃSKI NA PRZEDSTAWIENIU „SŁOŃCE MEKSYKU”.

Najznakomitszy kapelmistrz polski, dr. Artur Rodziński, b. kapelmistrz Opery Warszawskiej, a obecnie dyrektor orkiestr symfonicznych w Nowym Yorku, oraz Cleveland — przybył z Ameryki na kilkudniowy pobyt do Warszawy i uświetnił swoją obecnością przedstawienie „Słońce Meksyku” w teatrze Wielkim.

KOMEDIA SHAWA NA PRZEDSTAWIENIU POPOŁUDNIOWYM W TEATRZE MAŁYM

Wysokie zauroczenie komedia w 3-ach aktach G. B. Shaw’a, w przekładzie F. Sobieniowskiego, „Szczygły Zaułek” dana będzie w najbliższą niedzielę na pierwszym popołudniowym przedstawieniu w sezonie o g. 3.30 po poł. w obsadzie premierowej, z Samborskim, Andryczówną, Grolskim, Kondratem i Kreczmarem.

Robotnicy popierają swoje pisma